

anden Part ogsaa gøre det for ikke at risikere, at Modparten skal give en saadan ensidig Fremstilling af Sagens juridiske Beskaffenhed for Forligskommissærerne, at disse blive stemte for hans Opfattelse og tilbøjelige til at øve Pres paa den Part, som møder selv og ikke har en Sagsfører til at tale for sig. Altsaa, hvis man ikke vil opretholde det gamle Forbud, vil Konsekvensen let blive den, at begge Parter som Regel maa lade sig repræsentere ved Sagsfører, og det vil jo kunne medføre, at Forlig vansteligere opnaas, idet der allerede paa Forhaand er paadraget Udgiften til Sagsfører og herved en ny Vanskelighed skaffet til Besæjere for Sagens billige Ordning. — Jeg har villet sige dette, fordi jeg for min Del ikke ønsker at bidrage til at stemple Sagsførerne som særlig ledede af egenlystige Hensyn. Tværtimod. Jeg tror, at Sagsførerstanden i saa Henseende ikke er værre eller bedre end andre Samfundsklasser.

Efter disse mere almindelige Bemærkninger skal jeg tillade mig at fremsætte et Par Bemærkninger og Henstillinger om nogle Enkeltheder i Lovforslaget. Jeg har under en tidligere Forhandling tilladt mig at spørge den højtærede Justitsminister om Betydningen af en Bestemmelse i § 6, og jeg har ved nærmere Overvejelse fundet Anledning til at fremsætte nogle yderligere Spørgsmaal. Der er Bestemmelser i Lovforslaget, som man under de tidligere Forhandlinger paa alle Sider har hørt sin Anerkendelse. Dette gælder navnlig § 4, hvori det hedder: „Overensstemmelser mellem Forligsslagen og Stævningen, Paastanden eller i øvrigt den under Sagen brugte Procedure skulle ved Bedømmelsen af Forligsmæglingens Behørlighed ikke komme i Betragtning, naar det efter Forligsslagens Indhold kan antages, at Sagen i sin Almindelighed har været Genstand for Forligsprøve. Man har fra alle Sider anerkendt, at denne Bestemmelse fører bort fra en hel Del Formalitetsvæsen, som hidtil har gjort sig gældende paa dette Omraade. Men det er for øvrigt ikke noget nyt, set fra Lovgivningens Synspunkt, som herved indføres, thi der er intet Steds i Lovgivningen foreskrevet, at der skal være absolut Kongruens mellem Forligsslagen og den følgende Procedure. Man har i Lovgivningen ikke anden Regel end den, at det skal være samme Retsskrav, hvorom der procederes, og har fundet Forligsmægling Sted. Men i Praksis er Forholdet ofte blevet forstaaet saaledes, at der skal være den strengeste Overensstemmelse mellem alt, hvad der har foreligget for Forligskommiss-

sionen og senere kommer til at foreligge for Domstolene, og naar denne Overensstemmelse ikke har været til Stede i alle Henseender, har Følgen været, at Sagen er bleven afvist fra Domstolene. Dette har selvfølgelig maattet medføre baade spildte Udgifter og andre Ulemper for vedkommende Part. Ved § 4 i Lovforslaget kommer man bort fra denne uheldige Praksis. Det er altsaa en Bestemmelse, man kun kan glæde sig over. Men der er andre Punkter i Lovforslaget, som vistnok have det samme Formaal at fjerne unyttigt Formalitetsvæsen, men som let kunne føre en hel Del videre og komme til at undergrave selve Grundlaget for Forligsinstitutionen. Den Regel har hidtil været den gældende, at Forligsmæglingen bør være iværksat, inden nogen Del af Rettsfølgningen er paabegyndt, og det er en ganske naturlig Bestemmelse; thi er først Rettergang paabegyndt, er der først anvendt Bekostninger herpaa, er der selvfølgelig langt mindre Udsgit til at saa et Forlig i Stand, end naar dette var blevet prøvet paa et tidligere Tidspunkt. Den bedste Udsgit til at saa Forlig tilvejebragt har man naturligvis, naar Mæglingen foretages paa et Tidspunkt, hvor der ikke er opret noget i Retning af Processen. Men fra denne hidtil gældende Grundsætning er der gjort en udtrykkelig Afvigelse i § 3, hvor der foreskrives, at Stævningen ikke mister sin Gyldighed ved at blive forkyndt, inden Forligsmæglingen har fundet Sted. Hvis dette Lovforslag bliver til Lov, kan man altsaa fremtidig udtage Stævning og lade den forkynde, og først bagefter foretage Forligsmægling. Det er en Bestemmelse, som det forekommer mig ikke er uden Betænkelse. Men det er endnu ikke det mest betænkkelige; thi saaledes som § 6 er affattet, ser jeg ikke rettere, end at man kan komme til den Praksis, at en Sag kan blive bragt ind for Domstolene, og at der længe kan procederes om den og opses Tid og Penge paa Rettergangen, inden der foretages Forligsmægling. At en saadan Forligsmægling ikke har megen Udsgit til at kunne føre til noget, forekommer mig at være en temmelig given Sag, ja, jeg ser ikke rettere, end at, som Forslaget er affattet, behøver der ikke en Gang at være mægtet Forlig om selve den Sag, hvorom der procederes. Der staar i § 6: „Afvisning paa Grund af Mangler ved Forligsmæglingen kan med den af § 3 følgende Undtagelse for Fremtiden kun finde Sted, naar Sagsøgeren har undladt paa foreskrevet Maade at indkalde Modparten til Forligsprøve“. Alle andre Mangler ved Forligsmæglingen skulle ikke have til Følge, at Sagen afvises.